

Микола Петренко (1925–2020)

«ГОСПОДЬ ДАВ НАМ ТАЛАНТИ, І ЗАКОПУВАТИ ЇХ – ГРІХ!»

*21 вересня 2020 року в Львівському Палаці мистецтв відбулося урочисте відзначення 95-річчя відомого українського письменника Миколи Петренка. На урочистостях були присутні письменники, науковці, громадські діячі та студентська молодь. Ведучими були письменник і журналіст **Станіслав Бондаренко** і поетеса, композиторка, журналістка **Галина Ільєва**, інтерв'ю з якою й пропонуємо, шановні читачі, Вашій увазі.*

Б. З. Пані Галино! Як Ви йшли і прийшли до себе – до тієї людини, якою Ви стали?

Г. І. Хотіла бути співачкою з дитинства. На сцені – з чотирьох років. Коли була зовсім маленькою, мандрувала селом. Народилася в Калуші. А виростала на Покутті – у Дністровому каньйоні, який входить у комплекс «7 чудес України». Наше село знаходиться над Дністром. Я дуже любила мандрувати. Казала: «Я – народна артистка України. Я вам заспіваю. А що у вас нині в хаті варили?» Розповідала, хто мій дід, хто баба. Мандрувала. Дід мене шукав. Добрі люди приводили додому, і дід не знав, що зі мною робити. Навчив читати в чотири роки. Я творила свій дитячий театр з ляльками, читала їм казки і співала.

Б. З. Можете пригадати, коли відбувся Ваш перший серйозний виступ?

Г. І. Пам'ятаю. – На творчому вечорі **Юрія Бундзяка**, поета з Покуття, який листувався з **Максимом Рильським**. Вечір той відбувся у селі Колінки – рідному селі мами. Нагадаю: мама моя з Івано-Франківщини, батько – з Хмельниччини. Я співала «Зелений клен». Це досі одна з моїх улюблених пісень.

Зараз веду міжнародний медіапроект «Україна пізнає світ», який висвітлює міжнародну співпрацю України з різними державами в різних царинах. Проводимо концерти, симпозиуми, виставки, авторські програми – мої і колеґ-журналістів. Проект проходить під патронатом МЗС України та іноземних послів.

Б. З. Як і коли Ви познайомились з творчістю Миколи Петренка і особисто – з письменником?

Г. І. Завдяки письменникові, журналістові **Станіславу Бондаренку**, який опікувався виданням книги **Миколи Петренка** «Адамові брати» (до 95-річчя Миколи Євгеновича). Ще перед поїздкою до міста Лева пан Станіслав звернувся до мене з пропозицією зробити програму, присвячену 95-річчю М. Петренка. Він попросив мене разом з ним провести цей творчий вечір-презентацію та заспівати пісню «Хортиця» на слова М. Петренка. Після цієї передачі я поспілкувалася вперше з живим класиком і почула його голос. А вже у Львові поговорила з його родиною і друзями.

Б. З. Тепер – від Миколи Петренка до Вас. Життя Ваше – спокійне чи турбулентне?

Г. І. Ніколи не було в мене спокійного життя. Бо я все змінювала види діяльності. А коли вже була в Києві – часто їздила до батьків, які хворіли. Наука. Журналістика. Музика. Захист кандидатської дисертації...

Б. З. Яка її тема?

Г. І. Основа – творчість **Олени Теліги** і **Наталі Ливицької-Холодної**. Захист відбувся в Інституті літератури НАН України. Журналістикою ж займалася з сьомого класу, друкувалася в районній газеті м. Городенки. Публікувала інтерв'ю з поетами, співаками, розповідала про покутські традиції, а також друкувала власну поезію і ноти пісень.

Батьки взагалі хотіли, щоб я була лікаркою, та до медицини я була байдужою. Але, врешті, мрія батьків здійснилася: бо після захисту кандидатської я потрапила в Медичну академію в Івано-Франківську. Але не як студент, а як викладач

української і німецької філології. Тривало це півтора року. Потім вступила до стаціонарної докторантури в Інститут літератури, оскільки вибрала таки Київ для постійного проживання.

Б. З. В інтерв'ю 25 років тому Микола Петренко сказав мені: «Чуюся на порозі, наче пройшов не своє, а чуже життя. Бо пройшов його трохи не так». У Вас часом з паном Миколою такої розмови не було?

Г. І. Ми з Миколою Євгеновичем спілкувалися тільки по телефону і були друзями в Фейсбуці. І я читаю його вірші. Тому сподіваюсь отримати його книжку з автографом.

Б. З. Як Вам вдалося породити «Хортицю» – пісню на слова М. Петренка?

Г. І. Пісню створила за 10 хвилин. І я там не переробляла жодної ноти.

Дуже багато читала про Хортицю. Це – сакральне місце українського козацтва. «*Це не просто острів, а славою охрещений простір*» – так мовиться у моїй пісні на слова М. Петренка.

Б. З. Чи Вам доводилось колись слухати «Дударик»?

Г. І. Звичайно. Знаю цей прекрасний колектив. Але ніколи не виступала з ними наживо. Уперше – вчора, на творчому вечорі.

Б. З. Подам ще одну тезу з мого інтерв'ю з М. Петренком: «Я і сьогодні не розумію тих, хто виїхав на Захід. Розумієш, я тужив за всім своїм». Моє запитання: як переконати молодь, щоб вона так активно не покидала Україну – часом і назавжди?

Г. І. Далеко не всі молоді люди їдуть на обов'язкові сезонні збори полуниці, але їдуть і за контрактом (фізики-ядерники, перекладачі, програмісти, дизайнери), які мають намір заробити, а потім купити житло в Україні і відкрити власну справу. Наприклад, відкрити кафе, видавництво, творчу студію, яка організовує мистецькі заходи, записи пісень і т. ін.

Б. З. Чи погоджуєтесь з думкою Миколи Петренка: «Якщо в поетів не присутня історія України – це страшно»?

Г. І. Погоджуюся. У мене є вірші на історичну тематику. Загалом видала три поетичні збірки: «Струни», «Стріли Купідона», «Соборні дзвони» (це – духовна лірика). Коли виходжу з хати, читаю «Царю небесний» (молитва Святому Духу).

Б. З. Ви оптимістка, як Микола Петренко, чи – песимістка?

Г. І. Я оптимістка і позитивна людина за активною своєю діяльністю. Є оптимісти пасивні, є й діяльні.

Б. З. Яких облич більше в нинішній українській владі: нових чи не зовсім нових?

Г. І. Я би сказала: 50 на 50. Бо нові вибори – Президента і Верховної Ради суттєво оновили склад влади. І «нові обличчя» не означають однозначно – «молоді». Це люди, які прийшли в політику, незалежно від віку. Прийшли і дещо неграмотні люди які не мають достатнього рівня, чого раніше не могло бути – ні в дев'яності роки, ні в Радянському Союзі.

Б. З. Чи могли б Ви заради України працювати лише на ентузіазмі?

Г. І. Я й так працюю все життя на ентузіазмі заради України. І благодійні концерти, і просвітницька робота – це альтруїстська громадська діяльність ще з тих часів, як закінчила школу. А вчилася вже, коли Україна відновила незалежність.

Б. З. Яку книжку читаєте зараз?

Г. І. Роман *Софії Андрухович* «Віддана». У Києві я була на прем'єрі фільму з однойменною назвою (допрем'єрний показ). А потім у книгарні «Є» купила цю книжку. Там – перше кохання, Станіславів, де я вчилася, працювала. Донині моє життя пов'язане з Івано-Франківськом та Києвом.

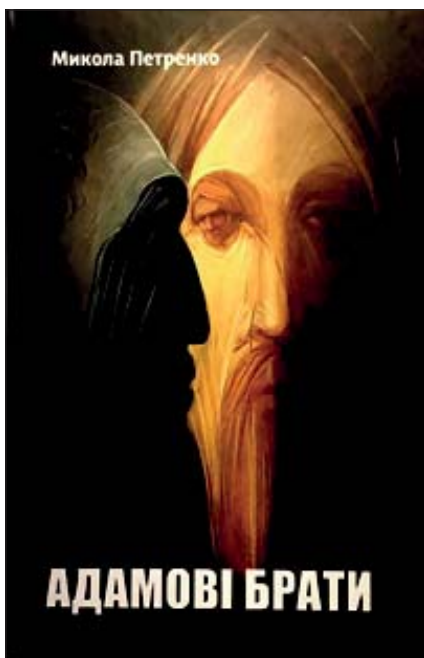
Хорова капела "Дударик" і Галина Ільєва під час презентації книги Миколи Петренка «Адамові брати». Львів, 21 вересня 2020 р.

Але я читаю нараз по 2–3 книжки: сучасну українську, зарубіжну. І люблю духовні тексти. Можу читати і поетичну книжку, і прозову. Наприклад, книжку поета *Василя Кузана*, керівника Івано-Франківської ОО НСПУ.

Ми з ним познайомилися на Міжгірщині, тобто на «Срібній землі», як її прийнято називати. Разом були в журі у 2007 році – на міжнародному фестивалі дитячої творчості «Рекітське сузір'я». Я зустрічалася з *Софією Андрухович*, а до того – багато разів з її батьком. Тому що жили в одному місті – Івано-Франківську, коли я була студенткою Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Ходила на творчу літературну студію «Зав'язь». Її вів *Степан Пушик*, який колись запросив *Юрія Андруховича*. І так ми познайомились. Навіть один раз санкувалася (тобто їздила на санках) разом з Юрієм Андруховичем в Карпатах на творчому зльоті молоді Прикарпаття. Тому пригадую, як багато дівчат мені заздрили, що Юрій хотів санкуватись саме зі мною.

Галина Ільєва з академіком НАН України
Ігорем Юхновським

Микола Петренко. Адамові брати. Поезії.
К.: Український пріоритет, 2020. – 200 с.: іл.

Ось так воно було, що й зрозуміти годі –
Бо це уже мої, не божеські труди:
Я вибрав свій народ поміж усіх народів,
Я матір попросив: – Ось тут мене вроди!
...
Щоб долю вистраждать, щоб вірити і любити!

...Боже, і змучився я...
Як – життя вдалося? Не вдалося?
Ще б хоч трішки... Трішки так... Чогось...
Трішки весняного стоголосся?
Щему половіючих колось?
Трішки ще – мандрівки до Синаю?
З безвісті щемливого листа?
Трішки ще – чогось. Чого – не знаю...
Може – доторкнутись до хреста!..

Микола Петренко

Б. 3. Як працюєте над своїм саморозвитком?

Г. І. (*задумалась*). Намагаюсь не забувати іноземні мови – німецьку, польську. Бо будь-яка іноземна вимагає практики. Якщо можна назвати виконання пісень іншими мовами (італійською – співаю, грузинською – хочу), то це можна брати на карб вдосконалення.

Б. 3. Чи Ви вже все розумієте, оглядаючись на своє життєве поле – та й не тільки своє? Чи знаєте Ви себе?

Г. І. Знаю. Це мені вдалося при прийнятті серйозних рішень – після закінчення університету. Мені треба було не один раз приймати рішення: де жити, чи виїжджати за кордон (на постійно)? Але я того не зробила, бо робота була пов'язана з громадською діяльністю. І не хотіла ніколи займатися політикою.

Б. 3. Хто Ваші друзі?

Г. І. Різні люди – дуже відомі. Не хочу називати, бо коло дуже близьких друзів з роками звужується. А серед знаменитих – *Лариса Кадочникова*. Багато друзів серед високого духовенства, в яких брала інтерв'ю, бо писала про святині України. Це – люди різних конфесій.

Б. 3. Чи були серед Ваших знайомих хтось з шістдесятників?

Г. І. Знайома з поетом *Іваном Драчем*, *Миколою Вінграновським*, які, на жаль, відійшли у вічність, та з критиком і літературознавцем *Іваном Дзюбою*.

Б. 3. Про що мрієте?

Г. І. Мрію, щоб Україна повернула свої території – Крим, Донбас, які від нас відібрали. Щоб діти знали свою культуру і історію, щоб у них не було комплексів меншовартості. Щоб Україна була процвітаючою країною Європи. А особисто – щоб у моїй сім'ї були всі здорові, щоб ми могли з Божою допомогою втілити в життя свої творчі плани, які наразі маємо. Бо Господь дав нам таланти, і заковувати їх – гріх. ■

Спілкувався *Богдан Залізник*,
керівник пресцентру
наукової журналістики ЗНЦ
НАН України і МОН України,
член НСПУ і НСЖУ, м. Львів